

Narodni običaj čehanja perja

Tribljačice, jeste dešle ?

Tribljačija je nekadašnji običaj draganičkog kraja na kojem su se okupljali stari i mladi u dugim zimskim noćima te su čehali perje, odvajali kruti dio pera od mekog. Danas na pragu zaborava, oživljen je u predstavi Kulturno umjetničkog društva Sv. Juraj iz Draganića. Potiče na razmišljanja i obnavlja neka već stara i potisnuta sjećanja. U vremenu moderne komunikacije u kojem je suvremeni život nezamisliv bez interneta, mobitela i raznih elektroničkih pomagala rijetko tko od mlađih generacija zna što je čehanje perja, a upravo ta aktivnost je bila nekadašnji sinonim razonode, zabave, druženja, pjesme i plesa.

O oživljavanju ovog starog i zaboravljenog običaja na daskama koje život znače, autorica predstave *Tribljačice jeste dešle?* D. Jagatić kaže: „*Predstava obrađuje običaj trebljenja perja koji se održao u praksi sve do 70-ih godina prošlog stoljeća. Napisana je s ciljem prikaza i očuvanja običaja, a posebno draganičkog dijalekta koji nezaustavljivo izumire i nestaje u narodu. Tema je također odabrana i zbog mogućnosti prikaza načina života draganičkog seljaka, odnosno načina druženja i zabave tadašnjeg vremena.*“

Vrijeme tribljačije

Čehanje perja događalo se u zimi za vrijeme dugih, hladnih i bijelih noći. Kada bi tmina prekrila nebo išlo bi se u *tribljačiju* kod žene koja je bila domaćica te večeri. „*Tribljačice, jeste dešle?*“ izreka je kojom bi domaćica započinjala susret i druženje.

Baka Anica M. sa sjetom i neobjašnjivom tugom u očima progovara: „*Svaku večer čehalo se perje u kući kod određene domaćice. Čehalo se cijeli tjedan jer je za jedan jastuk trebalo*

čak do tri kilograma nečehanog perja. Čehanje je bilo prekrasan način zblizavnja i druženja u hladnim, zimskim noćima.“

Dogovor je pao

U rana zimska jutra, dok se magla usporenim i umornim koracima provlačila kroz selo, domaćica je krenula pozivati žene. Prvo susjede i žene iz obitelji, a onda i ostale dok nije skupila dovoljan broj *tribljačica*. Čehale su i mlade i starije žene. Mlađim djevojkama je taj susret bio posebno zanimljiv jer su se mogle pritom zabavljati, razgovarati s momcima i upoznati srodnu dušu.

Tražila se preciznost i finoća

Čupalo se samo gornje perje s tijela pera, dok se najfinije paperje, *pahuljica*, ostavljala uz tijelo. Perje i paperje koristilo se za punjenje posteljine i drugih odjevnih predmeta, za *peruške*, pera za pisanje te za druge namjene tehničke prirode. Od posteljine punili su se jastuci i popluni jer perje i paperje ima iznimno visok toplinski koeficijent, odlično grije i održava temperaturu. U kuhinji je korištena *peruška*, cijeli vršni dio guščjeg krila, kojeg je gazdarica koristila kao metlicu, za fino prikupljanje brašna prilikom miješenja tijesta te ga je imala praktički svaka kuća u selu .

Muškarci kao zabavljači

Čehanje je bio posao namijenjen isključivo ženama i djevojkama, ali i s važnom ulogom muškaraca i mladića kao zabavljača koji su tom prilikom prezentirali i osmišljavali cijeli niz šala, doskočica, poskočica, dosjetki, poslovice, zagonetki, pjesama i drugih elemenata pučke usmene tradicijske kulture. Mnoga su poznanstva i brakovi začeti upravo na čehanju. Iako su

muškarci za vrijeme čehanja bili u drugoj prostoriji, odvojeni od žena, uvijek su nekako uspijevali pronaći načina da vide svoju dragu .

Pod prozorom bi mladići čekali završetak i promatrali žene i djevojke kako bi ih na zajedničkom druženju poslije *tribljačije* mogli zamoliti za ples ili zajedno zaplesati kolo ili *drmeš*.

Kako *tribljačija* nije bila muški posao upitala sam djeda Josipa M. o razlozima zbog kojih je on rado obilazio kuće u kojima se čehalo.

„ Iako mi muškarci nismo čehali, također smo imali važnu ulogu. Naša zadatak bio je zabaviti i animirati žene. Često smo bili i izazivači svađa jer smo osmišljavali i prezentirali razne šale, doskočice, viceve i ostalo na račun nekih žena koje su sudjelovale u tribljačiji. Na početku smo obično kartali i s guštom ispijali čašicu za čašicom. Komentirali smo svaku ženu i djevojku, pronalazili vrline i tražili mane. Negdje oko ponoći izvadili bismo drvene piske i započeli pjesmu i ples. To je bio najzanimljiviji dio večeri. Tribljačiji sam nazočio od ranog djetinjstva kada me majka vodila s molbom da pazim na oca i da mu izbrojim svaku čašicu vina koju bi ulio u sebe. U sjećanju su mi najviše ostali trenutci kada smo mi, seoski mladići, nestrpljivo virili ispod prozora i hvatali pogled djevojke koja nam se sviđala. Ne namjeravam sjetni, pernati jastuk zamijeniti nekakvim Dormeo proizvodom s televizijske reklame. Spavanje na starom, mekom, pernatom jastuku ovo staro i umorno tijelo obnavlja mladenačkim sjećanjima.“

Ponekad je i rakija progovarala

U velikoj prostoriji na prostranom stolu domaćica je postavila perje. Za vrijeme čehanja žene su razgovarale, ogovarale, pjevale, pile i veselile se. Bilo je situacija kada su se pomalo opile i posvađale pa nisu više razgovarale.

Baka Anica M. na upit o temama njihova razgovora s osmijehom na usnama: „*Razgovarale smo o ostalim ženama u selu, o onima koje se još nisu udale, komentirale muškarce, pričale priče. Znale smo se dotaknuti raznih tema, prepričavati dogodovštine iz sela i okolice. Gazda nam je često nosio vino i rakiju koja je ponekad umjesto nas govorila, no češće je u nama budila veselje i mamila pjesmu.*“

Zabava tek počinje

Čehanje je završavalo oko ponoći. Tada bi muškarci koji su kartali i momci koji su čekali vani ispod prozora ušli u kuću. Gazdarica je sve pospremila, a potom na stol donijela sirnu gibanjicu, a gazda *poliće* vina. Nakon gozbe započela bi svirka, ples i veselje.

Na upit kako je baka Anica M. doživjela predstavu KUD-a Sv. Juraj odgovorila je:

„*Vratila su mi se lijepa sjećanja. Ne želim i nikad neću zaboraviti taj dio djetinjstva i mladosti kada sam i sama nazočila tribljačijama. Odgovorno tvrdim da je to bio jako zanimljiv i prekrasan ljudski način zbližavanja i druženja, puno humaniji od ovog današnjeg. Danas je prevelika zaokupljenost modernim tehnološkim izumima. Tribljačija je posao koji podrazumijeva preciznost, finoću i nije nimalo jednostavan, no ništa nije teško ako se radi srcem. Predstava je nas stare vratila u prošlost, podsjetila na lijepe trenutke naše mladosti, a vas mlade može podučiti starim običajima koji polako odlaze u zaborav. Još i danas spavam na pernatom jastuku. Taj miris me podsjeća na djetinjstvo i prve sramežljive ljubavi.*“

Danas život ne možemo zamisliti bez mobitela, interneta i raznih modernih sredstava komunikacije. Dok naše glave udobno odmaraju na *kvalitetnim* jastucima s televizijskih reklama, naše bake i djedovi snivaju o mladosti na sjetnim i pernatim oblacima. Danas rijetko tko od moje generacije zna što je *tribljačija* ni ne sluteći kako je baš ona bila sjajan

način zbližavanja, druženja, upoznavanja i zaljublivanja. Za opstanak tog korisnog, starog i zaboravljenog običaja danas se ponosno bore još samo pojedine udruge i folklorna društva poput mojeg.

**Učenica:DORIS 8.RAZRED
OSNOVNA ŠKOLA DRAGANIĆI
UČITELJICA:MATILDA MARKOVIĆ**